

Handläggare: Carina Bessner
Tfn: 08/50803341

Spånga-Tensta Stadsdelsnämnd

Yttrande över Revisionskontorets revisionsrapport nr 5 april 2003 "Elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan".

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att som yttrande över revisionsrapporten lämna detta tjänsteutlåtande.

Jack Kindberg
Stadsdelsdirektör

Cathrine Önnestam
Avdelningschef

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för barn och ungdom

Bakgrund

Revisionskontoret har granskat hur staden arbetar med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan. Som granskningsmetod har en enkät använts, vilken har besvarats av samtliga stadsdelsnämnder. Intervjuer har dessutom genomförts med representanter från stadsledningskontoret och verksamhetspersonal från fem stadsdelar. Granskningen har avgränsats till att omfatta elever i skolår F-9 i behov av särskilt stöd inom den kommunala grundskolan. Samtliga stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden ombeds yttra sig över rapporten senast den 19 juni 2003.

Enligt revisorerna visar granskningen att kommunfullmäktige ännu inte har fått någon samlad utvärdering av skolplanen när det gäller elever i behov av särskilt stöd. Stadsdelarna saknar en enhetlig uppfattning om hur intäkter och kostnader ska redovisas och är dessutom kritiska till att nyckeltalen för elever i behov av särskilt stöd inte ger en rättvisande bild av skolenheternas kostnadsredovisning. Det är också revisorernas uppfattning att anvisningarna för nyckeltalen är otydliga vilket har givit upphov till svårigheter att tolka informationen.

Revisionskontoret konstaterar att formerna för skolenheternas uppföljning och utvärdering av beslutade åtgärder behöver förbättras. De anser också att det är angeläget att stadsdelsnämnderna utvecklar dialogen med såväl elever och föräldrar men också med skolenheterna. Enligt revisionskontoret kan återkommande brukarenkäter vara ett av verktygen för att utveckla dialogen.

Revisionskontoret påvisar vidare vikten av att den fördjupade analys av kostnaderna för barn i behov av särskilt stöd som finns med som ett uppdrag i årets budget tas på stort allvar. Revisorerna anser att uppdraget är viktigt eftersom stadens styrning och kontroll förutsätter kunskap om och framförallt överblick över det behov som föreligger och de åtgärder som behöver vidtas.

Anslaget för elever i behov av särskilt stöd består dels av ett *riktat* stöd som ska kompensera stadsdelen för skillnader i socioekonomiska förhållanden dels ett *generellt* stöd som ingår i skolpengen. Även om rektorerna har det operativa ansvaret är det fortfarande stadsdelsnämnden som har huvudansvaret för verksamheten. Staden har inte beslutat om hur det riktade stödet ska användas utan det är upp till varje stadsdelsnämnd att besluta om fördelningsmodell. I enkäten framkommer det att sju stadsdelar fördelar dessa resurser schablonmässigt till skolenheterna. Revisionskontoret ser en risk med en sådan fördelningsmodell, eftersom denna kan bidra till att tillgängliga resurser inte används på ett tillräckligt effektivt sätt och till dem som resurserna är ämnade för.

Revisionskontoret ser positivt på att åtgärdsprogram upprättas i stor omfattning vilket framgår av enkäten. Dock anser man att åtgärdsprogrammen borde presentera konkreta mål och åtaganden och beskriva insatser som går att följa upp och som inryms i de resurser som skolan har till sitt förfogande. Detta borde utgöra en naturlig utgångspunkt för skolornas uppföljning och utvärdering av insatserna.

I rapporten påtalas också att skolorna måste utveckla sitt samarbete med andra skolenheter, institutioner och organisationer för att kunna ge ett så effektivt stöd som möjligt. Detta ger skolan tillgång till en bredare kompetens vilket även borde kunna leda till ett effektivare resursutnyttjande. Dessutom är det nödvändigt att nämnderna intensifierar insatserna när det gäller samordning av resurser med landstinget.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser mycket positivt på revisionsavdelningens granskning av arbetet med elever i behov av särskilt stöd inom den kommunala grundskolan. Vi anser att rapporten ger en värdefull grund för den fördjupade analys som utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna enligt budget 2003 har fått i uppdrag att göra. Vi delar revisorernas syn på att det finns en stor samarbetsvilja och ett stort engagemang för dessa frågor, men också flera viktiga utvecklingsområden. Vi tror att resultatet i den undersökning som ligger till grund för rapporten väl överensstämmer med de synpunkter som finns bland skolledare och personal ute på skolorna i vår stadsdel.

Enligt rapporten är det tveksamt om staden har en tillräcklig kontroll av att elever i behov av särskilt stöd ges tillräckliga förutsättningar för en likvärdig utbildning vad gäller resurser och insatser. Vi delar uppfattningen att detta bl a beror på brister i skolornas uppföljnings- och utvärderingssystem. Men vi anser också att stadsledningskontoret måste förbättra sina nyckeltal. De nuvarande nyckeltalen ger inte en tillräcklig bild av skolenheternas kostnadsredovisning. Vi är därför mycket positiva till att stadsledningskontoret förbättrar nyckeltalsredovisningen i nära samarbete med representanter från stadsdelarna.

Inom Spånga –Tensta stadsdelsförvaltning fördelas resurserna för barn i behov av särskilt stöd efter prövning av stödenheten. En mindre del av budgetramen fördelas dock schablonmässigt utifrån socioekonomiska aspekter som ett områdesstöd för att t ex nivågruppera undervisning på enheten, ge stödundervisning, erbjuda öppna kvällsskolor med läxhjälp samt lovskolor. Förvaltningen anser att detta är ett effektivt system som ger tydliga uppföljningsmöjligheter och säkerställer att resurserna används på det sätt som behoven styr.

I enkäten framgår att åtgärdsprogram i hög grad upprättas för elever i behov av särskilt stöd. Förvaltningen delar den uppfattningen och har startat en diskussion med skolenheterna om hur dessa dokument bättre skulle kunna ligga till grund för uppföljning och utvärdering. Alla mål som

formuleras i åtgärdsprogrammen måste vara mätbara. Vi anser att det är av stor vikt att inte enbart kunskapsnivåer mäts utan att dessa också kopplas till individuella förutsättningar. Vi har exempelvis nyanlända elever med bristfällig skolbakgrund. Vi har också elever som har rätt att bli mottagna i särskolan men vars föräldrar vill att de fortsätter i grundskolan.

Revisionskontoret anser vidare att dialogen med elever och föräldrar behöver utökas. I vår diskussion med skolenheterna framkom att utvecklingssamtal och upprättande av åtgärdsprogram sker i nära dialog med elev och föräldrar. Andra brukarundersökningar sker dock i mindre omfattning. Förvaltningen anser att elevers och föräldrars bild av hur målen i gjorda insatser har uppnåtts, är en viktig värdemätare. Vårt fortsatta arbete med att förbättra uppföljning av upprättade åtgärdsprogram ska även innefatta utökade brukarundersökningar.

Nytänkande och goda exempel är av stor vikt i vårt fortsatta arbete eftersom behovet av särskilt stöd fortsätter att öka. Revisorerna anser att samarbetet med andra skolenheter, institutioner och organisationer måste utökas. Den åsikten delar förvaltningen och inom stadsdelen pågår ett intensifierat samarbete främst med socialtjänsten. Vi är också aktiva i att söka goda exempel från andra stadsdelar och kommuner i syfte att effektivisera vårt eget arbete. Under året har vi startat ett lokalt forum enligt samverkansavtalet mellan kommun och landsting(BUS). Landstingets enheter har ännu inte formerat sig men vi har regelbunden kontakt med målsättningen att starta ett gemensamt forum under hösten.

Bilagor

Revisionskontorets revisionsrapport nr 5 april 2003-05-27

Kostnadsutveckling för det riktade stödet

Utbildningsförvaltningens undersökning av elever placerade i någon form av särskild undervisningsgrupp

Enkäten